

30.1.2007

SUOMEN AKATEMIAN RAHOITUSPÄÄTÖSEN YLEISET EHDOT
Tutkimushankkeet, virkatutkijan tutkimusmäärärahat, tutkimusohjelmat,
kehitystutkimusmäärärahat, FiDiPro ja huippuyksikköohjelmat

Akatemian myöntämää tutkimusrahoitusta saa käyttää ainoastaan rahoituspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Rahoitus myönnetään kokonaisuutena, jota ei saa ylittää. Rahoitusta voidaan käyttää vain rahoituskauden aikana syntyneisiin menoihin. Vastuullinen johtaja ja suorituspaikka vastaavat siitä, että rahoitus käytetään päätöksen sekä säännösten ja määräysten mukaan.

Tutkimusmäärärahan käytössä, maksamisessa ja valvonnassa noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia ja asetusta, lakia julkisista hankinnoista ja asetusta valtion hankinnoista, valtion talousarviota, sen soveltamismääräyksiä ja muita valtion varojen käyttöä koskevia yleisiä säännöksiä ja määräyksiä. Määrärahan käytössä noudatetaan myös tässä mainittuja yleisiä ehtoja sekä suorituspaikassa voimassa olevia määräyksiä.

Mikäli määräraha on osoitettu yksityisoikeudelliselle oikeushenkilölle tai kunnalle, noudatetaan valtioneuvoston asetuksen (688/2001) säännöksiä ja tässä mainittuja yleisiä ehtoja sekä suorituspaikassa voimassa olevia määräyksiä, mikäli ne eivät ole ristiriidassa Akatemian määrittämien ehtojen kanssa.

Mikäli Akatemia on päätöksessään asettanut myönnölle erityisehdon, on sitä noudatettava. Päätösilmoituksen liitteenä mahdollisesti olevat laskentaperusteet eivät ole sitovia.

Akatemia rahoittaa tutkimusta vain silloin, kun suorituspaikka takaa tutkimuksen toteuttamisen perusedellytykset. Nämä määräytyvät tutkimuksen luonteen perusteella, mutta tavanomaiset perusedellytykset ovat samat kuin laitoksen muilla tutkijoilla eli työskentely- ja laboratoriotilat, laitteet (ml. ATK), tietoliikenne-, puhelin-, posti-, kopiointi- ja kirjastopalvelujen käytömahdollisuus.

Tutkimusrahoitukseen sisältyy 12,5 %:n suuruinen yleiskustannusosuus, joka on tarkoitettu käytettäväksi tutkimuksen perusedellytyksiin.

Akatemian myöntämästä tutkimusmäärärahasta saa maksaa tutkimussuunnitelmaan liittyvät palkat ja palkkiot, henkilöstösivukulut sekä uudesta palkkausjärjestelmästä aiheutuvat korotukset (ei kuitenkaan akatemiaprofessorin tai akatemiattutkijan palkkausmenoja), matkakulut, laitekulut, kulut seminaarien järjestämiseen, ulkomaisen tutkijan kutsumisesta aiheutuvat kulut ja muut tutkimussuunnitelman toteutuksesta aiheutuvat välittömät kulutusmenot. Myös arvonnalisävero maksetaan myönnetystä määrärahadista.

Tutkimusmäärärahoista saa maksaa henkilökohtaisen apurahan tutkimustyöhön vain, mikäli siitä on mainittu päätöksessä. Apuraha annetaan yleensä vain työskentelyyn tai opiskeluun ulkomailla sekä ulkomaisen tutkijan korkeintaan vuoden mittaiseen tutkijavierailuun Suomessa.

Akatemian rahoitusta ei saa käyttää tutkimuksen välillisiin kuluihin, kuten patentointikuluihin tai lisäpalkan maksamiseen.

Rahoituksen käyttöönotto/valtionavustuksen maksaminen

Suomen Akatemia vahvistaa ilman erillistä pyyntöä valtion organisaatioiden (yliopistot ja tutkimuslaitokset) käyttöön määrärahan ja talousarvion. Kysymyksessä oleva organisaatio, tilivirasto, ottaa talousarvion omaan kirjanpitoonsa.

Muu kuin valtionhallinnon organisaatio laskuttaa valtionavustuksen Akatemialta vähintään neljännesvuosittain. Laskuun liitetään erittely toteutuneista kustannuksista. Kalenterivuoden viimeinen maksuerä on laskutettava viimeistään seuraavan tammikuun 10. päivään mennessä.

Vuosierät

Akatemia edellyttää, että vastuullinen johtaja noudattaa päätöksessään ilmoitettuja vuosieriä siten, että rahoitussuunnitelmasta voi kunakin vuonna poiketa korkeintaan +/- 15 prosenttia. Mikäli vastuullinen johtaja ei voi sitoutua esitettyyn vuosieräjakoon ottaen huomioon +/-15 prosentin liukuman, hänen tulee tehdä Akatemialle ehdotus tutkimusrahoituksen vuosieriksi. Ehdotus on tehtävä kirjallisesti Akatemian kirjaamoon neljän viikon kuluessa päätöspäivästä eikä se saa ylittää tutkimussuunnitelman toteuttamiseen myönnettyä kokonaissummaa.

Tämä kohta ei koske kehitystutkimuksen rahoitusta eikä virkatutkijoiden (akatemiaprofessorit ja akatemiattutkijat) tutkimusmäärärahoja.

Henkilöstön palkkaus

Akatemian tutkimusmäärärahalla palkattavan henkilöstön tulee olla palvelussuhteessa. Palvelussuhteen kesto tulee olla koko rahoituskauden mittainen, ellei tutkimussuunnitelman toteuttamiseen liittyvä erityinen syy edellytä lyhyempää palvelussuhdetta.

Ks. myös Suomen Akatemian tasa-arvosuunnitelma, www.aka.fi > Tietoa Akatemiasta > Tieteen asiantuntemus > Tasa-arvo.

Akatemian rahoituksella palkattavan henkilöstön palkkauksessa ja palvelussuhteen muissa ehtoissa noudatetaan suorituspaikassa voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia sekä muita palvelussuhteen ehtoja koskevia määräyksiä.

Akatemian tutkimusmäärärahaa voidaan käyttää vastuullisen johtajan omaan palkkaukseen vain, mikäli rahoitus on myönnetty nimenomaan sitä varten ja asiasta on maininta päätöksessä.

Akatemia suosittelee, että Akatemian rahoituksella yliopistoihin palkattujen väitelleiden tutkijoiden työtehtäviin sisällytetään tutkimustyöhön liittyvän opetuksen antamista.

Opetukseen saa käyttää korkeintaan 5 prosenttia tutkijan vuosityöajasta ja se tapahtuu ilman eri korvausta.

Hankinnat

Akatemian rahoituksella hankitut tarvikkeet, laitteet ja kirjallisuus jäävät suorituspaikan omistukseen ja hallintaan.

Raportointi

Vastuullisen johtajan tulee laatia ja lähettää Akatemiaan tutkimusraportti rahoituskauden päättymistä seuraavan kesäkuun 15. päivään mennessä. Lisäksi kehitystutkimuksen kyseessä ollen vastuullinen johtaja toimittaa rahoituskauden päätyttyä yhden kappaleen Akatemian rahoituksella tuotetuista julkaisuista ulkoasiainministeriölle. Raportoinnista on annettu erikseen ohjeet, ks. www.aka.fi > tutkimusrahoitus > raportointi.

Tilivirastot raportoivat Akatemian rahoittaman toiminnan talousarviovuotta koskevan tulojen ja menojen kertymän vuoden alusta kumulatiivisesti neljännesvuosittain. Kolmelta ensimmäiseltä vuosineljännekseltä tulot ja menot raportoidaan viimeistään vuosineljänneestä seuraavan kuukauden 20. päivänä. Neljänneltä vuosineljännekseltä tulot ja menot raportoidaan viimeistään raportointivuotta seuraavan vuoden tammikuun 31. päivänä.

Muut kuin valtionhallinnon organisaatiot toimittavat kolmen kuukauden kuluessa rahoituskauden päättymisestä tiliselvityksen sähköisellä asioinnilla.

Tilivirastot ja muut organisaatiot ilmoittavat vuosittain Akatemian rahoituksella työskennelleiden henkilötyövuositiedot viimeistään raportointivuotta seuraavan vuoden tammikuun 15. päivänä sähköisellä asioinnilla.

Valvonta sekä rahoituksen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Akatemialla on oikeus seurata ja valvoa myöntämänsä rahoituksen käyttöä, sekä suorittaa rahoituksen käytön valvonnassa tarpeellisia rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Akatemialla on myös oikeus tarkastaa tutkimustyön toteuttamista, tilinpitoa ja rahoituspäätöksen ehtojen noudattamista. Suorituspaikka ja vastuullinen johtaja ovat velvollisia antamaan tarkastuksen suorittajan käytettäväksi kaikki tarpeelliset tili- ja muut asiakirjat ja tiedot sekä avustamaan tarkastuksessa. Sekä suorituspaikan että vastuullisen johtajan on pyynnöstä annettava muutoinakin Akatemialle tutkimusta ja varojen käyttöä koskevia tietoja.

Vastuullisen johtajan ja suorituspaikan tulee viipymättä ilmoittaa Akatemialle tutkimusmäärärahan käyttöön vaikuttavasta muutoksesta kuten esitetyn tutkimussuunnitelman toteuttamiseen saadusta muusta rahoituksesta tai tuloista. Jos muuta rahoitusta tai tuloja on enemmän kuin Akatemiaan jätetyn hakemuksen kustannusarviossa on esitetty, voi Akatemia velvoittaa suorituspaikkaa palauttamaan kustannusarvion ylittävää osaa vastaavan osuuden Akatemian rahoituksesta.

Akatemia voi keskeyttää tai määrätä rahoituksen lopetettavaksi taikka periä rahoituksen tai sen osan takaisin, jos vastuullinen johtaja tai suorituspaikka on käyttänyt rahoitusta muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai antanut sellaista väärää tai harhaanjohtavaa tietoa, joka olisi voinut vaikuttaa rahoituksen saantiin, määrään tai ehtoihin tai muutoin rikkonut rahoituksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai rahoituspäätöksen ehtoja.

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa rahoitus tai sen osa Suomen Akatemian pankkitilille 166030-112337. Jos palautettava määrä on enintään 10 euroa, sitä ei tarvitse palauttaa.

Valtionavustuksen palauttamisesta ja takaisinperinnästä on säädetty valtionavustuslain 5. luvussa.

Tutkimusetiikka

Akatemia edellyttää, että kaikessa sen rahoittamassa tutkimuksessa noudatetaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita 'Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen' sekä niitä täydentäviä Suomen Akatemian tutkimuseettisiä ohjeita, ks. www.aka.fi > Tutkimusrahoitus > Hakuohjeet > Eettiset ohjeet. Suorituspaikka sitoutuu ilmoittamaan Akatemian kirjaamoon, mikäli Akatemian rahoitusta saaneen vastuullisen johtajan tai tutkijan osalta käynnistetään hyvän tieteellisen käytännön loukkausta koskeva tutkinta.

Tieteelliset julkaisut

Tieteellisissä julkaisuissa tulee aina mainita, että tutkimus on toteutettu Suomen Akatemian rahoituksella. On suositeltavaa, että Akatemian rahoittamat tutkijat julkaisevat tutkimusartikkelinsa internet-tietoverkon avoimissa tiedejulkaisuissa silloin, kun alalla on valittavissa perinteisiin tilausmaksullisiin lehtiin verrattuna vähintään samantasoisia sähköisessä muodossa olevia tieteellisiä julkaisuja. On myös suositeltavaa, että kaikista julkaistuista tutkimusartikkeleista tallennetaan rinnakkaiskopiot suomalaisiin avoimiin elektroniisiin julkaisuarkistoihin.

Hanketta varten koottu yhteiskuntatieteellinen aineisto

On suositeltavaa, että Akatemian rahoituksella koottu yhteiskuntatieteellinen aineistoluovutetaan Tampereen yliopistossa sijaitsevan yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston (FSD) käyttöön, ks. www.fsd.uta.fi. Luovutus tapahtuu mahdollisimman pian Akatemian rahoituksen päättymisen jälkeen.

Immateriaalioikeudet

Tätä kohtaa sovelletaan tutkimukseen, joka saa rahoituksen 1.1.2007 alkaen avoimilla hakuilla.

Tutkimustyöhön osallistuvien tulee ennen rahoituskauden alkua sopia keskenään ja suorituspaikan kanssa rahoitettavan tutkimuksen tulosten omistus- ja käyttöoikeuksista.

Niissä suorituspaikoissa, joihin sovelletaan lakia oikeudesta korkeakouluissa tehtäviin keksintöihin 19.5.2006/369 ("korkeakoulukeksintölaki"), katsotaan Akatemian rahoittama tutkimus korkeakoulukeksintölain tarkoittamaksi sopimustutkimukseksi, jonka mukaan korkeakoululla on ensisijainen oikeus tutkimuksessa syntyneisiin keksintöihin (3 § 3 kohta). Muissa suorituspaikoissa sovelletaan lakia oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 29.12.1967/656 ("työsuhdekeksintölaki").

Niiden Akatemian virkatutkijoiden, joiden suorituspaikkaan sovelletaan korkeakoulukeksintölakia, palvelussuhteessaan tekemien keksintöjen katsotaan syntyneen korkeakoulukeksintölain tarkoittamassa sopimustutkimuksessa. Alkuperäinen keksintöilmoitus toimitetaan suorituspaikkaan. Kopio keksintöilmoituksesta on toimitettava Akatemian kirjaamoon.

Muissa suorituspaikoissa työskentelevien virkatutkijoiden palvelussuhteessaan tekemiin keksintöihin sovelletaan työsuhdekeksintölakia. Akademia siirtää kaikki työsuhdekeksintölain mukaiset työnantajan oikeutensa ja velvollisuutensa suorituspaikalle. Tämä tarkoittaa sitä, että suorituspaikka voi ottaa oikeuksia keksintöön samassa laajuudessa ja samassa järjestyksessä kuin työnantaja voi työsuhdekeksintölain mukaan. Tällöin suorituspaikalle siirtyvät myös työsuhdekeksintölain mukaiset työnantajan velvollisuudet, mukaan lukien korvausvelvollisuus. Suorituspaikka sitoutuu työsuhdekeksintölain mukaisiin työnantajan velvoitteisiin hakemusvaiheessa allekirjoittaessaan suorituspaikan sitoumuksen. Virkatutkija toimittaa alkuperäisen keksintöilmoituksen suorituspaikkaan. Mikäli suorituspaikka ei halua oikeutta keksintöön, oikeus keksintöön on virkatutkijalla. Kopio keksintöilmoituksesta on toimitettava Akatemian kirjaamoon.

Ks. myös Suomen Akatemian IPR-opas tutkijoille; www.aka.fi >Tutkimusrahoitus> Rahoituksen käyttö > Tulosten hyödyntäminen.

Tutkimusrahoituspäätöksen muuttaminen

Muutoshakemusta ja Akatemian päätöstä tarvitaan seuraaviin asioihin:

- tutkimusrahoituspäätöksen ehtojen muuttaminen tai rahoituksen tarkoituksen muuttaminen, esim. jos tutkimussuunnitelmaan tehdään olennaisia muutoksia tai jos määrärahaa halutaan maksaa tutkijalle henkilökohtainen apuraha
- rahoituskauden pidentäminen
- vastuullisen johtajan vaihtaminen
- tutkimusmäärärahan siirtäminen toiseen organisaatioon.

Rahoituskautta pidennetään vain hakemuksesta ja erityisestä syystä, kuten Akatemian rahoituksella työskentelevän tutkijan äitiys-, vanhempain- tai hoitovapaan, varusmies- tai siviilipalvelun, tai pitkäaikaisen sairauden johdosta silloin, kun tutkijalle ei ole otettu sijaista ja kun henkilö palaa työskentelemään Akatemian rahoituksella. Hoitovapaan perusteella rahoituskautta voidaan pidentää enintään vuodella. Rahan käyttämättä

jääminen ei ole peruste rahoituskauden jatkamiselle. Rahoitusta koskeviin asioihin voi hakea muutosta vain rahoituksen voimassaoloaikana.

Lisämäärärahan hakeminen

Lisämäärärahaa myönnetään yleensä vain, jos lisämäärärahan tarve johtuu äitiysvapaasta, sairauslomasta tai muusta virka- tai työehtosopimuksen tai lain muutoksesta tai valuuttakurssin muutoksesta.

Ehtojen soveltaminen

Näitä ehtoja sovelletaan 1.1.2007 alkaen. Tilivirastot ja muut organisaatiot raportoivat vuoden 2006 toiminnasta ja henkilötyövuosista kuitenkin vuonna 2006 voimassa olleiden ehtojen mukaisesti.

Immateriaalioikeutta koskevia ehtoja sovelletaan tutkimukseen, joka saa rahoituksen 1.1.2007 alkaen avoimna olleista hauista.

Rahoituksen yleiset ehdot tarkistetaan vuosittain. Voimassa olevat tarkistetut yleiset ehdot ja lisätietoja ehtojen soveltamisesta löytyy verkkosivuilta www.aka.fi/rahoituksen_yleiset_ehdot.

Tiedote virkatutkijoille löytyy verkkosivuilta www.aka.fi/rahoituksen_yleiset_ehdot.

Lisätietoja

Tutkimusrahoituspäätöstä ja rahoituksen ehtoja koskevia kysymyksiä voi esittää Akatemian verkkosivujen Kysymykset ja palaute -toiminnolla (www.aka.fi).